

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
MIASTA I GMINY MIĘDZYLESIE**

TOM II – ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO DLA TERENU W OBRĘBIE
DŁUGOPOLE GÓRNE

Wrocław 2013

ZESPÓŁ AUTORSKI

REGIOPLAN

RegioPlan sp. z o.o.
Al. Kasztanowa 18-20, lok.34
53-125 Wrocław
Tel/fax: (071) 33 80 253
www.regioplan.pl
e-mail: regioplan@regioplan.pl

Opracowanie
mgr inż. Katarzyna Solska

SPIS TREŚCI

ZESPÓŁ AUTORSKI.....	2
1. WSTĘP	4
1.1. Podstawy formalno – prawne opracowania prognozy.....	4
1.2. Cel i zakres prognozy	5
1.3. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy	5
1.4. Wykorzystane materiały	5
2. USTALENIA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ORAZ JEGO POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI.....	6
2.1. Obszar opracowania.....	6
2.1.1 Położenie geograficzne	6
2.1.2 Położenie administracyjne	6
2.2. Zawartość i główne cele projektu studium.....	6
2.3. Powiązania projektu studium z innymi dokumentami	7
3. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	9
3.1. Uwarunkowania fizjograficzne, analiza stanu środowiska.....	10
3.2. Potencjalne zmiany w środowisku w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.....	14
4. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARZACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM.....	15
5. PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU.....	15
6. PRAWNE FORMY OCHRONY PRZYRODY.....	16
6.2 Obszary proponowane do objęcia ochroną	16
6.3 Zagrożenia obszarów o dużych walorach przyrodniczych ze szczególnym uwzględnieniem obszarów Natura 2000	16
7. ANALIZA I OCENA CELÓW OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONYCH NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	16
8. POTENCJALNY WPŁYW REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA ŚRODOWISKO.....	18
8.1 Różnorodność biologiczna	18
8.2 Rośliny i zwierzęta	18
8.3 Wody powierzchniowe i podziemne	19
8.4 Krajobraz	20
8.5 Jakość powietrza, klimat akustyczny	20
8.6 Powierzchnia ziemi, gleby	21
8.7 Zabytki, krajobraz kulturowy	22
Na obszarze opracowania wyznaczona została stera „K” krajobrazu kulturowego, w obrębie której zlokalizowany jest obiekt domu zarządczego folwarku z 1909r., stodoła, stajnia, obora, waga. Ustalenia studium szczegółowo określają zasady ochrony krajobrazu kulturowego oraz obiektów zabytkowych.....	22
8.8 Obszary objęte ochroną	22
8.9 Oddziaływanie ustaleń studium na zdrowie i warunki życia ludzi	22
8. 10 Oddziaływanie ustaleń studium na otoczenie i oddziaływania skumulowane.....	22
9. PROGNOZA ZMIAN ŚRODOWISKA W WYNIKU REALIZACJI USTALEŃ STUDIUM.....	22
10. CHARAKTERYSTYKA ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZENIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	24
11. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE STUDIUM.....	25
12. METODY ANALIZY REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA.....	25
13. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO.....	26
14. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	27

1. WSTĘP

1.1. Podstawy formalno – prawne opracowania prognozy

Organ opracowujący projekt studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest zobowiązany do sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko zgodnie z art. 46 i art. 51 *Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.). Podstawę formalną opracowania stanowi natomiast Uchwała Rady Miejskiej w Międzylesiu NR XXVII/145/2013 z dnia 26 marca 2013 r.

Do najważniejszych aktów prawnych wykorzystanych podczas sporządzania prognozy należą:

- Ustawa z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008r. Nr 199, poz. 1227 ze zm.);
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo górnicze i geologiczne (Dz. U. Nr 62, poz. 627);
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. 2004 nr 121 poz. 1266);
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. 2013, poz. 21);
- Ustawa z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2012 poz. 647);
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008r. Nr 25, poz. 150 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568);
- Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. 2012, poz. 145);
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009r. Nr 151, poz. 1220 z późn. zm.);
- Ustawa o lasach z dnia 28 września 1991 r. (Dz. U. 2011 nr 12 poz. 59);
- Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 6 marca 2008 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz. U. Nr 52 z 2008r. poz. 310);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 października 2012 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2012, poz. 1109);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 stycznia 2011 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z dnia 20 stycznia 2012 r.);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 października 2011 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. Nr 237, poz. 1419).

1.2. Cel i zakres prognozy

Niniejsze opracowanie stanowi prognozę oddziaływania na środowisko studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla terenu w obrębie Długopole Górne. Podstawowym celem prognozy jest ustalenie, czy zapisy studium nie naruszają zasad prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego. Ważne jest, by względy ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju były rozważane na równi z innymi celami i interesami (gospodarczymi i społecznymi). Prognoza ma również ułatwić identyfikację możliwych do określenia skutków środowiskowych spowodowanych realizacją postanowień ocenianego dokumentu oraz ocenić, czy przyjęte rozwiązania ochronne w dostateczny sposób zabezpieczają przed powstawaniem konfliktów i zagrożeń w środowisku.

W granicach objętych ustaleniami studium rozpoznano i udokumentowano złożę piaskowca. Realizacja zmiany studium pozwoli na opracowanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego umożliwi uzyskanie koncesji na eksploatację złoża.

Ponadto prognoza służy również analizie wpływu na środowisko realizacji pozostałych ustaleń studium (funkcje usługowo-produkcyjne, produkcja rolnicza, rozwój infrastruktury), a także wskazaniu możliwych działań minimalizujących potencjalne, niekorzystne oddziaływania.

Zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko został uzgodniony na podstawie art. 53 *Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008r. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.)* z właściwymi organami o których mowa w art. 57 i 58 ww. ustawy.

1.3. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy

Prognozę opracowano na podstawie analizy projektu studium, założeń ochrony środowiska, informacji o projektowanych inwestycjach oraz materiałów archiwalnych dotyczących charakterystyki i stanu środowiska przyrodniczego. Rozpoznanie aktualnego stanu środowiska i jego zagrożeń wynikających z realizacji studium uzupełniono na podstawie wizji terenowej.

W prognozie oceniono możliwy wpływ na środowisko przyrodnicze skutków realizacji zapisów projektu studium dla poszczególnych jednostek funkcjonalnych. Ustalono charakter tych oddziaływań na poszczególne składniki środowiska uwzględniając intensywność powodowanych przez nie przekształceń, czas ich trwania oraz ich zasięg przestrzenny. Zasadniczą część prognozy wykonano w ujęciu tabelarycznym. Integralną część opracowania stanowi załącznik graficzny.

Opracowanie zostało sporządzone w oparciu o:

- *Metody opisowe* - charakterystyki i oceny istniejącego stanu poszczególnych elementów środowiska oraz analizy jakościowe oparto na danych na danych uzyskanych z Urzędu Gminy, a także wojewódzkiego monitoringu środowiska prowadzonego przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu oraz opracowań i publikacji sporządzonych przez tą jednostkę,
- *Metoda wartościowania* skutków przewidywanych zmian w środowisku, podczas realizacji ustaleń studium i wpływu ustaleń na komponenty środowiska.

1.4. Wykorzystane materiały

Do podstawowych materiałów źródłowych wykorzystanych przy sporządzaniu prognozy należą:

- Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Kłodzkiego 2008-2011
- Inwentaryzacja Przyrodnicza Województwa Dolnośląskiego, gmina Międzylesie, Filica, Wrocław 2002,
- Ocena wpływu górnictwa odkrywkowego na środowisko, Inżynieria Mineralna, Vladimír LAPČÍK), Marta LAPČÍKOVÁ, Ostrava 2011
- Operat uzdrowiskowy – Długopole Zdrój, 2009,
- Opracowani ekofizjograficzne na potrzeby miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy Międzylesie, Regioplan, Wrocław 2003,

- Piaskowce dolnośląskie – zagospodarowanie i eksploatacja złóż w latach 2002–2010, Instytutu Gospodarki Surowcami Mineralnymi i Energii Polskiej Akademii Nauk, 2011,
- Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Kłodzkiego na lata 2004-2015,
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Międzylesie
- Regionalizacja geobotaniczna Polski, IGiPZ PAN, Warszawa, 2008
- Strategia Rozwoju Gminy Międzylesie na lata 2009-2015,
- Strategia Rozwoju Pogranicza Polsko-Czeskiego,
- Strategia Rozwoju Powiatu Kłodzkiego na lata 2008-2015,
- Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 roku,
- Wieloletni Plan Inwestycyjny Miasta i Gminy Międzylesie na lata 2004-2015,
- Zasady dobrej praktyki prowadzenia inwestycji, Instytut Ochrony Przyrody PAN, Warszawa 2009.

2. USTALENIA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ORAZ JEGO POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI

2.1. Obszar opracowania

2.1.1 Położenie geograficzne

Obszar opracowania położony jest na południowym krańcu Kotliny Kłodzkiej, w bezpośrednim sąsiedztwie terytoriów Republiki Czeskiej.

Zgodnie z regionalizacją fizycznogeograficzną J. Kondrackiego (2002) obszar objęty ustaleniami studium obszar opracowania znajduje się w jednostce fizyczno -geograficznej Gór Bystrzyckich z dolinami Orlicy i czerwonego Potoku.

2.1.2 Położenie administracyjne

Obszar opracowania znajduje się w północnej części obrębu Długopole Górne, w północnej części gminy Międzylesie. Administracyjnie gmina Międzylesie należy do powiatu kłodzkiego, zlokalizowane w południowej części województwa dolnośląskiego, na pograniczu polsko-czeskim. Wg stanu na 31.12.2012r. obręb Długopole Górne zamieszkuje 755 mieszkańców.

2.2. Zawartość i główne cele projektu studium

Celem opracowania zmiany studium było sporządzenie dokumentu zawierającego aktualne dane na temat uwarunkowań i kierunków rozwoju poszczególnych funkcji obszaru objętego zmianą studium gminy Międzylesie. W zmianie studium uwzględniono wszystkie elementy obecnego zagospodarowania przestrzennego obszaru oraz uwarunkowania związane z ochroną środowiska przyrodniczego i kulturowego, zasobami naturalnymi, systemem komunikacji i infrastruktury. W projekcie ustalono generalne zasady zagospodarowania przestrzennego i układu funkcjonalnego.

Nadrzędnym celem zmiany studium jest umożliwienie eksploatacji złoża piaskowca ciosowego na terenie obrębu Długopole Górne.

Dla terenu opracowania wprowadza się korekty elementów struktury funkcjonalno- przestrzennej gminy polegające na :

- powiększeniu terenów usługowych uzupełnionych funkcją produkcyjną,

- wprowadzeniu terenów powierzchniowej eksploatacji złoża piaskowca ciosowego,
- dopuszczeniu rozwoju istniejącego gospodarstwa rolnego.

Studium wyznacza na terenie opracowania strefy :

- strefa mieszkaniowo-usługowa,
- strefa usług produkcji z dopuszczeniem baz składów, magazynów, produkcji rolniczej oraz obsługi w gospodarstwach rolnych,
- strefa powierzchniowej eksploatacji złoża piaskowca z dopuszczeniem składowania mas ziemnych,
- strefa lasów i dolesień.

Ustalenia studium formułują zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk:

- ochronie na podstawie przepisów odrębnych podlegają użytki leśne, złoża wód leczniczych Długopole – Zdrój, złoża piaskowca ciosowego Długopole Górne N,
- w celu ochrony użytków leśnych ustala się zakaz zabudowy na terenach strefy lasów i dolesień,
- w celu ochrony zasobów surowców należy prowadzić eksploatację złóż w sposób gospodarczo uzasadniony, z maksymalnym ograniczeniem negatywnych wpływów na środowisko, sukcesywnie prowadzić rekultywacje terenów poeksploatacyjnych, prowadzić monitoring w zakresie wpływu eksploatacji na otoczenie.

2.3. Powiązania projektu studium z innymi dokumentami

Projekt studium uwzględnia szereg dokumentów planistyczno - strategicznych o charakterze planów, studiów, strategii i programów, zarówno na szczeblu wojewódzkim, jak i powiatowym i gminnym, obejmujących zasięgiem swojego opracowania obszar opracowania. Omawiany projekt jest zgodny z lokalnymi uwarunkowaniami przyrodniczymi , przez to wypełnia również określone w ponadlokalnych planach i programach kierunki rozwoju na szczeblu powiatowym, wojewódzkim i krajowym.

Poniżej zestawiono cele i priorytety założone w ważniejszych dokumentach strategicznych :

DOKUMENTY SZCZEBLA KRAJOWEGO

→ **Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej**

Wśród dokumentów krajowych szczególne znaczenie ma Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. W art. 5 i 74 Konstytucja określa zrównoważony rozwój jako zasadę, którą winno się kierować Państwo. Zgodne z Konstytucją ustawa Prawo ochrony Środowiska oraz ustawy jej pokrewne zobowiązują do kierowania się zasadą zrównoważonego rozwoju na różnych etapach działań: planistycznych, realizacyjnych i zarządzania.

- ##### → **„Polska 2025. Długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju”**
- Strategia wyznacza podstawy i związki dla rozwoju kraju, integrujące działania w dziedzinie polityki społecznej, gospodarczej, ochrony środowiska, a także gospodarki przestrzennej i regionalnej w Polsce. Dokument ten został opracowany jako rządowa strategia rozwoju. Jest to pierwszy w Polsce plan o takim charakterze. Zgodnie z zapisami konstytucyjnymi opiera się na zasadzie trwałego i zrównoważonego rozwoju. Definiuje go jako „proces, który charakteryzuje się dążeniem do osiągnięcia trwałego rozwoju gospodarczego i społecznego poprzez zapewnienie dostępu do zasobów zarówno odnawialnych, jak i nieodnawialnych, wzrostu jakości życia w czystym i

naturalnym środowisku, wzrostu ekonomicznego dokonującego się poprzez bardziej efektywne wykorzystanie surowców i innych zasobów przyrody, racjonalizację zużycia energii i pracy, a także rozwój proekologicznych technologii oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego. Istotą tak rozumianego trwałego i zrównoważonego rozwoju jest powiązanie szybkiego rozwoju gospodarczego i wzrostu jakości życia ludności z poprawą stanu środowiska przyrodniczego i dążeniem do zachowania go w dobrym stanie dla przyszłych pokoleń”.

→ **„Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016”**

Podstawowym celem Polityki Ekologicznej Państwa jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego kraju (mieszkańców, zasobów przyrodniczych i infrastruktury społecznej) oraz tworzenie podstaw do rozwoju zrównoważonego. Realizacja podstawowego celu powinna być osiągnięta poprzez niezbędne działania organizacyjne, inwestycyjne, tworzenie regulacji dotyczących zakresu korzystania ze środowiska. Do podstawowych celów realizacyjnych polityki ekologicznej zaliczono: wzmacnianie systemu zarządzania ochroną środowiska, ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne wykorzystanie zasobów przyrody, zrównoważone wykorzystanie materiałów, wody i energii, dalsza poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego dla ochrony zdrowia mieszkańców Polski, ochrona klimatu.

→ **„Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2020”**

Głównym celem KPZK jest określenie zasad realizacji polityki przestrzennej państwa, wśród których decydujące znaczenie ma przyjęcie zasady wysokiego i stabilnego wzrostu gospodarczego nad bezwarunkowym dążeniem do wyrównywania różnic terytorialnych przy jednoczesnym poszanowaniu środowiska naturalnego i dążeniu do osiągnięcia spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej.

DOKUMENTY SZCZEBLA LOKALNEGO

Do najważniejszych dokumentów strategicznych, do zapisów których odnoszą się zarówno ustalenia studium, jak i prognozy, należą:

→ **„Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Kłodzkiego 2008-2011”**

Podstawowym celem opracowania Programu ochrony środowiska dla powiatu kłodzkiego jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego powiatu (mieszkańców, infrastruktury społecznej i zasobów przyrodniczych), przy założeniu takiego modelu tego rozwoju, który zapewni na tyle skuteczną regulację i reglamentację korzystania ze środowiska, aby rodzaj i skala tego korzystania realizowane przez wszystkich użytkowników nie stwarzały zagrożenia dla jakości i trwałości przyrodniczych zasobów. Spośród przyjętych do realizacji celów w przedmiocie ochrony środowiska, które zostały uwzględnione w projekcie studium należy w szczególności wymienić :

- zwiększenie lesistości do 30% w 2020 rok, a docelowo do 32 – 33%,
 - zachowanie walorów estetyczno-widokowych i rewitalizacja charakterystycznego,
 - dla regionu krajobrazu z właściwą dla niego naturalną bioróżnorodnością,
 - tworzenie środowiska na terenach zurbanizowanych wzmacniających zdrowie,
 - fizyczne i psychiczne człowieka oraz umożliwiającego rozwój bioróżnorodności;
 - zachowanie i zwiększanie istniejących zasobów leśnych,
 - minimalizacja presji wywieranych na środowisko w procesie eksploatacji złóż,
 - rekultywacja terenów poeksploatacyjnych,
 - poprawa jakości wód powierzchniowych poprzez porządkowanie gospodarki ściekowej,
 - zmniejszenie uciążliwości hałasu, zwłaszcza na terenach zabudowanych,
 - zwiększenie wykorzystania energii odnawialnej,
- **„Program Ochrony Środowiska dla Gminy Międzylesie „**

Program ochrony środowiska jest dokumentem określającym cele i zadania administracji samorządowej (w tym przypadku – gminy) w zakresie ochrony środowiska oraz racjonalnej gospodarki jego zasobami zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju. Dokument ten, chociaż ma charakter autonomiczny służący przede wszystkim zarządzaniu środowiskiem w skali gminy,

stanowić też powinien element realizacji polityki państwa, województwa oraz powiatu zapisanej we właściwych dokumentach – krajowym, wojewódzkim i powiatowym. Spośród przyjętych do realizacji celów w przedmiocie ochrony środowiska, które zostały uwzględnione w projekcie studium należy w szczególności wymienić :

- modernizacja dróg lokalnych,
- modernizacja sieci wodociągowej i większości lokalnych ujęć wody celem polepszenia ich jakości
- uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej
- renowacja i odtwarzanie zabytków kultury.
- Celem głównym wszystkich działań ma być: ..trwały, zrównoważony harmonijny rozwój z uwzględnieniem poprawy warunków bytowych ludności i zwiększenia udziału gminy

→ „Strategia rozwoju Gminy Międzylesie na LATA 2009 – 2015”

Strategia, jako kompleksowa koncepcja rozwoju Gminy, jest dokumentem o charakterze kierunkowym i nadrzędnym w stosunku do poszczególnych opracowań i programów sektorowych, np. Planów Rozwoju Lokalnego, Wieloletnich Planów Inwestycyjnych itp. Stanowi ona podstawę do ich opracowania.

Cele strategiczne dla rozwoju gminy Międzylesie zostały wyznaczone z uwzględnieniem następujących dokumentów:

- „Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007 - 2013”¹,
- „Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 roku”²,
- „Regionalny Program Operacyjny dla województwa dolnośląskiego na lata 2007-2013”,
- „Strategia Rozwoju Powiatu Kłodzkiego na lata 2008 - 2015”.

Cel generalny Strategii: Poprawa jakości przestrzeni gminy, poziomu gospodarki i rynku pracy oraz sfery społecznej skutkująca wzrostem standardu życia społeczności

Ustalenia projektu studium konsekwentnie realizują wskazane cele pozostałych dokumentów strategicznych, proponując konkretne rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne, uwzględniając jednocześnie priorytet ochrony przyrody i środowiska. Proponowane rozwiązania w większości bazują na uwarunkowaniach wynikających z cech struktury i funkcjonowania środowiska na obszarze opracowania i jego najbliższego otoczenia, a ich kierunki przeważnie tworzą warunki sprzyjające utrzymaniu i polepszeniu jakości środowiska przyrodniczego i zrównoważonemu rozwojowi na tym terenie.

3.ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Obszar opracowania zajmuje 27,7870 ha. Struktura funkcjonalna opiera się obecnie na głównie na funkcji rolniczej, ponadto usługowej i usługowo-mieszkaniowej. W części północnej obszaru opracowania znajduje się folwark zamieszkały i użytkowany rolniczo oraz 2 działki zabudowane zabudową mieszkaniową jednorodzinną. Na obszarze opracowania znajduje się udokumentowane złożę piaskowca ciosowego Długopole Górne N w kat. C1- dotąd nieeksploatowane.

Struktura przyrodnicza obszaru opracowania jest mało urozmaicona, po wschodniej stronie obszaru większe wartości przyrodnicze prezentują skupiska zadrzewień (1,77ha), stanowiących ekologicznie bufor dla przepływającej w sąsiedztwie Nysy Kłodzkiej, ograniczający migracje zanieczyszczeń. Pas zadrzewień pełni również istotne funkcje korytarza ekologicznego. Lokalnie strukturę przyrodniczą urozmaicają zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne.

Grunty rolne zajmują ok. 20 ha, co stanowi 70% obszaru opracowania. Są to grunty IV i V klasy bonitacyjnej. W części zachodniej, ze względu na duże nachylenie terenu i niskie klasy bonitacyjne (V klasa) grunty rolnicze nadają się do zalesienia. Agrocenozy cechuje niskie zróżnicowanie biologiczne oraz ujednoczenie gatunkowe, ekosystem taki jest stosunkowo mało odporny na degradację i posiada niższe w porównaniu z ekosystemami ukształtowanymi naturalnie zdolności do regeneracji. Zbiorowiska pól uprawnych, łąk urozmaicone są zielenią śródpolną, a także niewielkimi powierzchniami leśnymi po wschodniej stronie obszaru opracowania. Tereny te stanowią siedlisko ptaków, drobnych ssaków i owadów. Kępy zieleni pośród użytków rolnych korzystnie wpływają na otoczenie m.in. poprzez osłabianie prędkości wiatru, wyrównywanie profilu termicznego, ograniczeni parowania i suszy w okresie letnim.

3.1. Uwarunkowania fizjograficzne, analiza stanu środowiska

Klimat

Gmina Międzylesie zaliczana jest do regionu kłodzkiego sudeckiej dzielnicy klimatycznej (Woś. A 1999), w strefie klimatów górskich i podgórskich. Obszar opracowania cechuje się najniższym piętrem klimatycznym - Pietro podgórskie ze stosunkowo długim okresem wegetacyjnym. Średnia roczna temperatura w gminie wynosi 7-8 °C, roczne sumy nasłonecznienia to ok. 1400h, wilgotność względna powietrza to ok. 81%, roczne sumy opadów wahają się pomiędzy 800 mm a 1300 mm (w górach.)

Jakość powietrza

Dane dotyczące stanu jakości powietrza uzyskano z opracowania „Ocena jakości powietrza na terenie województwa dolnośląskiego w 2012 roku” dokonanej przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu. Jest to podsumowanie rocznych pomiarów jakości powietrza prowadzonych w ramach dolnośląskiego systemu monitoringu jakości powietrza, będącego elementem sieci krajowej Państwowego Monitoringu Środowiska (PMS).

Na obszarze opracowania nie występują emitory zanieczyszczeń, mogące generować ponadnormatywne poziomy stężeń zanieczyszczeń.

Oceny jakości powietrza dokonuje się z uwzględnieniem dwóch grup kryteriów:

- *ustanowionych ze względu na ochronę zdrowia ludzi,*
- *ustanowionych ze względu na ochronę roślin.*

Podstawę oceny stanowią określone w Rozporządzeniu Ministra Środowiska (Dz.U.2012.1031) poziomy substancji w powietrzu: dopuszczalne, docelowe, celów długoterminowych i alarmowe. W niektórych przypadkach w ww. rozporządzeniu określono dozwoloną liczbę przekroczeń określonego poziomu, a także terminy, w których określony poziom powinien zostać osiągnięty.

Wartości poszczególnych poziomów substancji w powietrzu zostały zróżnicowane ze względu na ochronę zdrowia ludzi i ochronę roślin.

Oceny i wynikające z nich działania odnoszone są do jednostek terytorialnych nazywanych strefami, obejmujących obszar całego kraju. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz.U.2012.914) dla wszystkich zanieczyszczeń uwzględnianych w ocenach jakości powietrza (dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, tlenki azotu, tlenek węgla, benzen, ozon, pył zawieszony PM10, zawartość ołowiu, arsenu, kadmu, niklu i benzo(a)pirenu w pyłe PM10 oraz pył zawieszony PM2.5) obowiązuje następujący podział kraju na strefy:

- *aglomeracja o liczbie mieszkańców powyżej 250 tysięcy,*
- *miasto (nie będące aglomeracją) o liczbie mieszkańców powyżej 100 tys.,*
- *pozostały obszar województwa, nie wchodzący w skład aglomeracji i miast powyżej 100 tys. mieszkańców (strefa dolnośląska).*

Obszar opracowania znajduje się w strefie dolnośląskiej (powiat kłodzki).

Największym problemem w skali województwa dolnośląskiego pozostaje wysoki poziom zanieczyszczenia powietrza **pyłem zawieszonym PM10 i benzo(a)pirenem**. Główną przyczyną występowania przekroczeń w okresie zimowym jest emisja z systemów indywidualnego ogrzewania budynków i utrudnione warunki rozprzestrzeniania zanieczyszczeń (szczególnie w kotlinach). Inne przyczyny występowania przekroczeń to m.in. emisja zanieczyszczeń z transportu drogowego oraz niezorganizowana emisja pyłu z dróg i terenów przemysłowych.

Na podstawie klasyfikacji stref województwa dolnośląskiego za rok 2012 stwierdzono potrzebę opracowywania programów ochrony powietrza ze względu na ochronę zdrowia ludzi dla wszystkich 4 stref województwa.

Na podstawie klasyfikacji stref województwa dolnośląskiego według kryteriów dla ochrony roślin wskazane jest opracowanie programu ochrony powietrza w strefie dolnośląskiej ze względu na ponadnormatywne stężenia ozonu (współczynnik AOT 40).

Biorąc pod uwagę poziom zanieczyszczenia powietrza na obszarach pozamiejskich w odniesieniu do norm ustalonych dla **ochrony roślin** stwierdzono przekroczenie obowiązujących poziomów docelowych dla **ozonu** (parametr AOT40) w stacji zlokalizowanej na Śnieżce, gdzie średnia wartość współczynnika AOT 40 w latach 2008-2012 przekraczała poziom docelowy 18 000 µgO₃/m³·h.

Wody powierzchniowe

Na obszarze opracowania nie ma cieków, ani zbiorników wodnych. Przez obręb Długopole Górne przepływa rzeka Nysa Kłodzka, znajdująca się poza granicami obszaru objętego ustaleniami studium. Obszar opracowania zlokalizowany jest w zlewni Nysy Kłodzkiej

Wody podziemne

Cały obszar gminy Międzylesie należy do terenów zasobnych w wody podziemne.

Obszar opracowania należy do sudeckiego regionu hydrogeologicznego (XXVI), w ramach którego wyróżnić można na terenie gminy podregiony (śródsudecki (XXVI 6), bystrzycko-orlicki (XXVI 7), oraz śnieżnicko-zotostocki (XXVI 8). W ramach podregionu śródsudeckiego wyróżnia się rejon hydrogeologiczny Polanicy-Międzylesia (XXVI E).

Na całym obszarze gminy występuje izolacja pierwszego horyzontu użytkowego wód podziemnych od powierzchni ziemi.

Część terenu opracowania znajduje się w granicach złoża wód leczniczych Długopole-Zdrój. Są to wody lecznicze szczawy wodorowo-węglowo-wapniowo - magnezowe eksploatowane w gminie Bystrzyca Kłodzka ze źródeł „Renata”, „Emilia”, „Kazimierz”.

Źródła eksploatowane są samoczynnie:

Źródło „Renata” - zasoby dyspozycyjne wynoszą 0,84 m³/h

- zasoby eksploatacyjne wynoszą 1,07 m³/h

Woda z tego źródła to woda mineralna 0,13% wodorowęglanowa, wapniowa, magnezowa, sodowa, krzemowa, żelazista.

Źródło „Emilia” - zasoby dyspozycyjne 0,96 m³/h

- zasoby eksploatacyjne 0,43 m³/h

Woda z tego źródła to woda słabo zmineralizowana 0,08% wodorowęglanowa, wapniowa, magnezowa, radonowa, żelazista.

Źródło „Kazimierz” – zasoby dyspozycyjne 0,15% m³/h

– zasoby eksploatacyjne 0,41% m³/h

Woda z tego źródła to woda mineralna 0,11% wodorowęglanowa, wapniowa, magnezowa, sodowa, żelazista.

Zasoby wód leczniczych w Długopolu-Zdroju należy uznać za praktycznie nie wyczerpane jeśli się przyjmie, że są to wody atmosferyczne stale uzupełniające się i mineralizujące przy udziale wciąż wydobywanego się z głębi CO₂. Chemizm tych wód i wydajność źródeł mogą jednakże ulegać niewielkim okresowym zmianom w zależności od warunków atmosferycznych.

Wody lecznicze występują na głębokości ok. 200 m p.p.t.

Obszar opracowania nie został, jak dotąd objęty monitoringiem środowiska wód podziemnych, prowadzonym przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu.

Budowa geologiczna, rzeźba terenu

Obszar opracowania tworzą górnokredowe piaskowce i zlepki Rowu Górnej Nysy i jest najniższą częścią gminy (360 - 390 m n.p.m.)

Powstanie Rowu Górnej Nysy wiąże się rozwojem zapadliska grawitacyjnego, które wytworzyło się w czasie kredy, kiedy pomiędzy metamorficznymi, masywami, z których z czasem uformowały się dzisiejsze Góry

Orlickie, Bystrzyckie i Masyw Śnieżnika. Powstały rów tektoniczny, którego podłoże stanowią metamorficzne łupki łuszczycowe, wypełniają osady górnokredowe.

Należą one do 3 cykli sedymentacyjnych :

- I cykl cen omańsko- dolintotoruński, reprezentowany przez zlepieńce, i piaskowce fenomeńskie,
- II cykl od środkowego turonu po koniak, rozpoczynający się sedymentacją jasnoszarych i różnoziarnistych piaskowców kwarcowych i arkozowych (tzw. środkowy piaskowiec ciosowy). Oraz zlepieńców, przedłużający się sedymentacją łupków ilasto-piaszczystych, margli, i mułowców marglistych, szarych i ciemnoszarych łupków Idzikowskich miąższości 350-500m,
- III cykl sedymentacyjny tworzą drobnoziarniste, ciemnoszare lub brunatne piaskowce i zlepieńce Idzikowskie, zaliczane do koniak, kończące sedymentację górnokredową.

W stropie osadów górnokredowych występują ilaste pokrywy wietrzeniowe tych skał, głównie w wieku trzeciorzędowego, często przemieszane ze stokowymi utworami deluwialnymi (namytyami). Całość pokrywają fragmentami płyty utworów pyłowych (lessowych i glin lessopodobnych), głównie genezy eolicznej.

Gleby

Na obszarze opracowania występują gleby IV i V klasy bonitacyjnej. W części zachodniej, ze względu na duże nachylenie terenu i niskie klasy bonitacyjne (V klasa) grunty rolnicze nadają się do zalesienia.

Są to gleby bielcowe, które stanowią owsiano-ziemniaczany kompleks gleb ornich.

Złóża kopalin

W granicach obszaru opracowania znajduje się udokumentowane złożo piaskowca ciosowego „Długopole Górne N” kat. C1- dotąd nieeksploatowane. Według danych, uzyskanych z Państwowego Instytutu Geologicznego w Warszawie, złożo występuje w obrębie utworów na działkach nr : 150, 142, 705/6, 143. Poniżej zamieszczono pozostałe dane dot. złoża:

Tabela nr 2 Charakterystyka geologiczna złoża piaskowca ciosowego „Długopole Górne N”

Forma złoża:	pokładowa	Grupa złoża:	II
Stan zagospodarowania:	złożo rozpoznane szczegółowo	Stratygrafia stropu:	KREDA GÓRNA
Sposób eksploatacji:	odkrywkowy	Stratygrafia spągu:	KREDA GÓRNA
System eksploatacji:	ścianowy	Kopalina wg Nkz:	
Data rozpoczęcia eksploatacji:		Data zakończenia eksploatacji:	
Data skreślenia z bilansu:		Powierzchnia złoża [ha]:	2,00
Ilość pokładów:	1	Gęstość przestrzenna [m3]:	2,26
Stosunek N:Z:	0,15		
Współczynnik wydobywalności:			
Miąższość złoża	Minimalna: 23,80	Maksymalna: 27,90	Średnia: 25,70
Grubość nakładu	Minimalna : 3,50	Maksymalna: 5,00	Średnia: 3,90

Część terenu opracowania znajduje się w granicach złoża wód leczniczych Długopole-Zdrój. Są to wody lecznicze szczawy wodorowo-węglowo-wapniowo - magnezowe eksploatowane w gminie Bystrzyca Kłodzka ze źródeł „Renata, „Emila”, „Kazimierz”.

Obszar i teren górniczy

Planowana działalność wydobywcza na obszarze opracowania wymaga ustanowienia obszaru i terenu górniczego. Definicje obszaru i terenu górniczego zawiera Prawo geologiczne i górnicze. Obszar górniczy stanowi przestrzeń, w granicach której przedsiębiorca jest uprawniony do wydobywania kopaliny, podziemnego bezzbiornikowego magazynowania substancji, podziemnego składowania odpadów oraz prowadzenia robót górniczych niezbędnych do wykonywania koncesji.

Teren górniczy to przestrzeń objęta przewidywanymi szkodliwymi wpływami robót górniczych zakładu górniczego.

Granice obszarów i terenów górniczych dla planowanej eksploatacji piaskowca zaprezentowano na rysunku studium . W granicach obszaru górniczego prowadzona jest eksploatacja złoża. Teren górniczy został wyznaczony ze względu na potencjalne niekorzystne oddziaływania akustyczne. W granicach terenu górniczego nie znajdują się budynki mieszkaniowe.

Roślinność

Pod względem geobotanicznym, obszar gminy Międzyzlesie, zgodnie z podziałem Matuszkiewicza (1994) należy do jednostki G.1a7.c – Prowincja Subatlantycka Górską, Podprowincja Hercyńsko-Czeska, Okręg Kotlin Kłodzko Broumnowskich Bystrzycko-Międzyzleski.

Obecny charakter roślinności na obszarze objętym ustaleniami studium to efekt przekształceń dokonanych przez człowieka w wyniku prowadzonej gospodarki rolnej. Ponad 8-% obszaru zajmują użytki rolne- jedynie częściowo użytkowane, łąki, zadrzewienia. Większe skupiska zieleni wysokiej znajdują się po wschodniej stronie obszaru opracowania. Szata roślinna nie prezentuje większych wartości przyrodniczych i siedlisko twórczych, jest stosunkowo mało urozmaicona.

Na obszarze opracowania nie stwierdzono występowania pomników przyrody (Inwentaryzacja Przyrodnicza Gminy Międzyzlesie, W.Jankowski, Fulica, Wrocław 2002).

Zwierzęta

Z uwagi na stosunkowo ubogą strukturę przyrodniczą obszaru opracowania, również walory faunistyczne są mało urozmaicone. Występują tu gatunki związane z działalnością rolniczą, m.in. gatunki owadów, ptaków, a także małych gryzoni.

Według danych zawartych w Programie Ochrony Środowiska gminy Międzyzlesie (P. Simiczyjew, A. Witt), na terenach łąkowych i rolniczych – dominujących w strukturze przyrodniczej na obszarze opracowania mogą potencjalnie występować :

Tabela nr 3 Wykaz gatunków zwierząt mogących występować w granicach obrębu Długopole Górne

Gmina Międzyzlesie	
Gatunek	Występowanie
Kozioróg dębosz	pospolity w lasach
Motyle-modraszkwate	pospolicie występ. Na łąkach
Trzmiel	łąki, miedze
Jaszczurka zwinka	pospolity w lasach
Żmija zygzakowata	łąki, miedze
zaskroniec zwyczajny	pospolity w lasach
Padalec zwyczajny	lasososnowe
Sierpówka	teren gminy

Turkawka	teren gminy
Kukułka	teren gminy
Puszczyk	teren gminy
Płomykówka	teren gminy
Lelek	teren gminy
Jerzyk	teren gminy
Zimorodek	teren gminy
Dudek	teren gminy
Kret	pospolicie występujące
Nietoperze	pojedyncze sztuki pospolicie występujące
Wiewiórka	pojedyncze sztuki pospolicie występujące
Bocian czarny	las
Bocian biały	teren gminy
Bąki	teren gminy
Traszka zwyczajna	teren gminy
Ropucha szara	teren gminy
Żółw błotny	teren gminy
Jaszczurka zwinka	teren gminy
Padalec	teren gminy
Trzmiel	teren gminy
Derkacz	łąki
Dzierzba gąsiorzek	łąki
Dzierzba rokosz	łąki
Dzięcioł czarny	las
Dzięcioł zielony	las
Dziwonia	łąki
Gągol	las

Istniejącym na obszarze opracowania zabudowaniom towarzyszyć mogą potencjalnie typowo synantropijne gatunki ptaków, jak jaskółki okonówki, gołębie, wróble, kopciuszki, jeżyki.

3.2. Potencjalne zmiany w środowisku w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

Tendencje zmian środowiskowych mogących nastąpić w wyniku zaniechania realizacji ustaleń studium mogłyby przejawiać się w zakresie niekorzystnych oddziaływań związanych z nieuregulowanym stanem prawnym rozwoju, modernizacji infrastruktury, która służy ochronie standardów jakościowych środowiska (gospodarka ściekowa, gospodarka odpadami, ustalenia w zakresie linii elektroenergetycznych wysokiego napięcia, zaopatrzenie w ciepło).

Nie przewiduje się znaczących zmian w środowisku, jakie mogłyby nastąpić w sytuacji zaniechania realizacji studium, nadal dominować będą tereny użytków rolnych i procesy przyrodnicze związane z ich

użytkowaniem, w tym postępująca sukcesja ekologiczna terenów, na których zaniechano rolniczego użytkowania.

Zapisy określające zasady kształtowania ładu przestrzennego są szczególnie istotne dla zachowania uwarunkowań kulturowo-krajobrazowych i przestrzegane są jako prawo miejscowe. Brak realizacji ustaleń studium utrudnia zachowanie ładu przestrzennego i uniemożliwia opracowanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

4. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARZACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

W myśl rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 roku, w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2010r. Nr 213, poz. 1397, zgodnie z § 3 ust. 1 pkt. 54 lit. a, wyznaczone w planie funkcje terenów usług i produkcji U/P1, U/P2 której powierzchnia liczy ok. ponad 4 ha kwalifikuje się do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Instalacje związane z wydobywaniem kopalin ze złoża metodą odkrywkową, w zakresie nie wymienionym w § 2 ust. 1 pkt 27 lit. a, z wyłączeniem wydobywania kopalin pospolitych na obszarze o powierzchni nie przekraczającej 2 ha i wydobywaniu nie przekraczającym 20 000 m³ rocznie (§ 3 ust. 1 pkt 40 lit. b), jeżeli działalność jest prowadzona bez użycia materiałów wybuchowych i poza obszarami objętymi formami ochrony przyrody nie są obligowane do wymogu sporządzenia raportu oddziaływania na środowisko. Tereny planowanej eksploatacji piaskowca ciosowego liczą niespełna 2 ha,

Wyznaczone w planie miejscowym funkcje nie będą generować oddziaływań mogących pogorszyć standardy jakości środowiska, naruszyć zasoby środowiska i przyrody, czy znacząco wpłynąć na walory przyrodniczo-krajobrazowe obszaru opracowania i najbliższego otoczenia. Identyfikacja znaczących oddziaływań opiera się również na ustaleniach studium służących zapobieganiu, ograniczaniu i minimalizacji potencjalnych, niekorzystnych oddziaływań, o czym traktują zapisy studium. Ocenia się, że przestrzeganie tych zasad w ramach realizacji planowanego zagospodarowania pozwoli na skuteczną ochronę zasobów i walorów środowiska, a także zabezpieczenie przed nadmiernym zanieczyszczeniem środowiska, które mogłoby skutkować przekroczeniem określonych w prawie standardów jakości środowiska.

Na obszarze opracowania nie występują formy ochrony przyrody, w związku z czym nie obowiązują ograniczenia i zakazy związane z wprowadzaniem i funkcjonowaniem nowej zabudowy.

Zakres przewidywanych oddziaływań będzie miał charakter lokalny – będzie się ograniczał do terenów, do których inwestor posiada tytuł prawny, co określają zapisy ustaleń studium.

5. PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Problematyka ochrony środowiska uwarunkowana jest przez stan aktualny środowiska na obszarze opracowania oraz w samym mieście, który z kolei kształtowany jest przez oddziaływania wewnętrzne i zewnętrzne.

Pod względem kategorii emisji, jakie będą generować ustalenia studium należy wskazać na zwiększenie produkcji ścieków i odpadów w związku z realizacją funkcji mieszkaniowych usługowych, wymagających docelowo kompleksowego uzbrojenia, bądź podłączenia do sieci kanalizacji sanitarnej - obszar opracowania nie jest obecnie skanalizowany, a gospodarka ściekowa opiera się na indywidualnych, bezodpływowych zbiornikach ściekowych.

Realizacja planowanych funkcji terenów, związanych ze stałym pobytem ludności będzie ponadto wymagała uporządkowania gospodarki odpadami.

Należy zauważyć, że dotychczasowe i sąsiednie zagospodarowanie terenów nie generowało znaczących, niekorzystnych zmian w środowisku, nie zidentyfikowano przekroczenia standardów jakości środowiska.

Problematyka ochrony środowiska ogranicza się jedynie do epizodycznych i lokalnych zdarzeń, jak zwiększone zanieczyszczenie powietrza w okresie grzewczym, czy ryzyko zaśmiecania.

6. PRAWNE FORMY OCHRONY PRZYRODY

Obszar opracowania nie znajduje się w granicach form ochrony przyrody wyszczególnionych w art. 6 ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 roku (Dz. U. Nr 92 poz. 880).

Cenne przyrodniczo tereny oddalone są od obszaru opracowania i nie są z nim funkcjonalnie, ani strukturalnie powiązane. Są to :

- Śnieżnicki Park Krajobrazowy,
- Obszar Chronionego Krajobrazu Gór Bystrzyckich i Orlickich,
- Specjalny Obszar Ochrony siedlisk Natura 2000 „Dzika Orlica” PLH 020061,
- rezerwat przyrody Śnieżnik Kłodzki,
- rezerwat przyrody Puszcza Śnieżnej Białki,
- rezerwat przyrody Nowa Morawa,
- rezerwat przyrody Jaskinia Niedźwiedzia.

6.2 Obszary proponowane do objęcia ochroną

Na obszarze objętym studium nie proponuje się nowych form ochrony przyrody.

6.3 Zagrożenia obszarów o dużych walorach przyrodniczych ze szczególnym uwzględnieniem obszarów Natura 2000

Nie identyfikuje się zagrożeń dla zachowania obszarów chronionych we właściwym stanie ochrony w związku z realizacją ustaleń studium. Tereny objęte ustaleniami nie są funkcjonalnie ani strukturalnie powiązane z tymi obszarami. W granicach wyznaczonych planie jednostek nie występują cenne przyrodniczo siedliska i gatunki, ani stanowiska pomników przyrody.

7. ANALIZA I OCENA CELÓW OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONYCH NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Projekt studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego uwzględnia cele ochrony środowiska zawarte w wielu dokumentach strategicznych opracowanych na szczeblu krajowym i regionalnym, a także zawarte w dyrektywach UE.

Integracja z Unią wyznaczyła zupełnie nowe ramy dla rozwoju regionalnego. Dlatego projekt studium wyznacza nowe pole działań między innymi dla ochrony i kształtowania środowiska oraz jego zasobów, środowiska kulturowego oraz tożsamości narodowej i regionalnej.

Głównym dokumentem w zakresie ochrony środowiska ustanowionym przez Polskę jest *Polityka ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016* który określa kierunki polityki ekologicznej kraju. Dokument ten wyznacza ramy strategicznej polityki wspólnotowej na okres 4 lat z perspektywą na następne 4 lata. Polska przystępując do Unii Europejskiej zobowiązała się do spełnienia postanowień Traktatu Akcesyjnego, między innymi do sporządzenia omawianego dokumentu.

Dokument ten określa priorytetowe pola działań w zakresie ochrony środowiska, co pozwala na skuteczną odpowiedź zarówno na wyzwania stawiane w wymiarze całej Ziemi, jak i na określone problemy napotkane na szczeblu europejskim, krajowym, regionalnym czy lokalnym.

Szczególną wagę ma aspekt ekologiczny w planowaniu przestrzennym ujęty w Polityce Ekologicznej Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016. W jego świetle projekt studium powinien kształtować ład przestrzenny pozwalając jednocześnie na prowadzenie racjonalnej gospodarki. Przez ład przestrzenny należy rozumieć sposób ukształtowania przestrzeni tworzący harmonijną całość

Należy przytoczyć także zasadę zrównoważonego rozwoju, o której mówi Konstytucja RP w artykule 5 – „Rzeczpospolita Polska (...) zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju”. Pojęcie zrównoważonego rozwoju może być różnie definiowane. Generalnie zasada zrównoważonego rozwoju w planowaniu przestrzennym powinna przejawiać się dążeniem do takiego zagospodarowania, które z jednej strony ochroni zasoby środowiska, a z drugiej zapewni dalszy rozwój danego obszaru.

Cele polityki UE w dziedzinie środowiska naturalnego zostały określone w art. 191 ust 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) w sposób następujący:

- zachowanie, ochrony i poprawy jakości środowiska naturalnego,
- ochrona zdrowia człowieka,
- ostrożne i racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych,
- promowanie na płaszczyźnie międzynarodowej środków zmierzających do rozwiązywania regionalnych lub światowych problemów środowiska naturalnego, w szczególności zwalczania zmian klimatu.

Z kolei ust. 2 w art. 191 TFUE określa następujące zasady, na jakich opiera się polityka UE w dziedzinie środowiska:

- zasada wysokiego poziomu ochrony,
- zasada przezorności (ostrożności),
- zasada stosowania działań zapobiegawczych (zasada prewencji),
- zasada naprawiania szkód przede wszystkim u źródła,
- zasada „zanieczyszczający płaci”.

Ustalenia zawarte w zapisach studium dla obrębu Długopole Górne umożliwiają realizację zasadniczych celów zachowania standardów jakości środowiska, szczególnie dzięki zapisom regulującym rozbudowę i modernizację infrastruktury technicznej, a także poprzez sprecyzowanie zapisów zasad ochrony środowiska i przyrody oraz sposoby zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie na podstawie odrębnych przepisów.

Polityka ochrony środowiska Unii Europejskiej jest jedną z polityk wspólnotowych o najszerzym zasięgu. Jej zakres obejmuje wszystkie dziedziny życia społeczno – gospodarczego. Określa główne priorytety oraz zaplanowane działania w dziedzinie ochrony środowiska, o czym mówią w/w strategia i działania UE. Dokumenty regionalne odnoszące się do ochrony środowiska w województwie dolnośląskim w szerokim zakresie nawiązują do ustaleń środowiskowych zawartych zarówno w opracowaniach krajowych i międzynarodowych. Kluczową zasadą polityki Samorządu Województwa jest zasada zrównoważonego rozwoju.

Dokumentami rangi międzynarodowej o charakterze przestrzennym, stanowiącym podstawę do formułowania celów ochrony środowiska w programach krajowych są konwencje międzynarodowe, przyjęte przez stronę polską, m.in.:

- Konwencja Berneńska o ochronie dzikiej fauny i flory europejskiej oraz ich siedlisk naturalnych z 1979 r.,
- Konwencja Ramsarska o obszarach wodno – błotnych z 1971 r. (ze zmianami),
- Konwencja Genewska w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości z 1979 r. wraz z II protokołem siarkowym z 1994 r. (Oslo),
- Konwencja ONZ o ochronie różnorodności biologicznej z Rio de Janeiro, 1992 r.,
- Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Rio de Janeiro – 1992 r.,
- Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Kioto – 1997 r. wraz z Protokołem.,
- Protokół Montrealski w sprawie substancji zubażających warstwę ozonową z 1987 r. wraz z poprawkami londyńskimi (1990 r.), wiedeńskimi (1992 r.),
- Europejska Konwencja Krajobrazowa, sporządzona we Florencji dnia 20 października 2000r.

Ponadto projekt studium uwzględnia zapisy dokumentów strategicznych o randze krajowej. Są to między innymi:

- Krajowy Program Zwiększania Lesistości, który jest instrumentem polityki leśnej w zakresie kształtowania przestrzeni przyrodniczej kraju,

- Krajowy Plan Gospodarki Odpadami określa zakres działania niezbędny do zaplanowania zintegrowanej gospodarki odpadami w kraju, w sposób zapewniający ochronę środowiska z uwzględnieniem obecnych i przyszłych możliwości technicznych i organizacyjnych.
- Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych jest programem inwestycji rozbudowy systemów oczyszczalni ścieków w sektorze komunalnym. Program pozwoli na wyeliminowanie nieoczyszczonych ścieków (pochodzących ze źródeł miejskich i aglomeracji) z wód powierzchniowych. Dokument dotyczy także poprawy jakości wód powierzchniowych, będących potencjalnym źródłem poboru dla ujęć komunalnych.

Ustanowione na poziomach międzynarodowym i krajowym cele polityki ekologicznej znalazły swoje odzwierciedlenie w opracowanych na poziomie regionalnym i lokalnym dokumentach strategicznych, takich jak programy ochrony środowiska czy plany gospodarki odpadami, stanowiących materiały wyjściowe do formułowania zapisów studium.

8. POTENCJALNY WPŁYW REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA ŚRODOWISKO

8.1 Różnorodność biologiczna

Tereny objęte ustaleniami studium prezentują niski stopień zróżnicowania siedliskowego, gdyż są to tereny obecnie użytkowane rolniczo, nieużytki i tereny istniejącej zabudowy mieszkaniowej i folwarcznej w północnej części obszaru opracowania.

Istniejące uwarunkowania przyrodnicze nie sprzyjają kształtowaniu bioróżnorodności.

Wskazane w projekcie studium strefy pod zabudowę mieszkaniową i usługową będą się wiązały z ingerencją w wierzchnie, biologicznie aktywne warstwy gleby. Będą to oddziaływania intensywne o zasięgu lokalnym. Utwardzenie części terenów, będzie się wiązać z lokalnym zaburzeniem czynników edaficznych, a tym samym z naruszeniem edafonu. Będą to oddziaływania bezpośrednie i częściowo odwracalne w skutkach dla mikroflory glebowej. Ustalenia studium pozwolą na minimalizację start wynikających z utwardzenia podłoża i robót ziemnych poprzez wymóg zachowania powierzchni biologicznie czynnej oraz wprowadzenie zieleni urządzonej, towarzyszącej poszczególnym funkcjom, terenu.

Korzystnie ocenia się planowane dolesienia, które strukturalnie i funkcjonalnie uzupełnią pas zadrzewień, występujący we wschodniej części obszaru opracowania, tworząc siedlisko sprzyjające kształtowaniu lokalnej bioróżnorodności związanej terenami leśnymi. Ponadto zadrzewienia spełniają funkcje korytarza ekologicznego, a także buforu chroniącego przed zanieczyszczeniami dla sąsiednio przepływającej poza obszarem opracowania Nysy Kłodzkiej.

Oddziaływania ustaleń studium w zakresie bioróżnorodności ocenia się, jako mało intensywne, nieznaczące, o zasięgu lokalnym.

Nie identyfikuje się na obszarze opracowania ryzyka powstania barier na szlakach migracji lokalnego systemu korytarzy ekologicznych.

8.2 Rośliny i zwierzęta

We wcześniejszych rozdziałach przytoczono, że obszar opracowania z uwagi na stosunkowo mało urozmaiconą strukturę krajobrazową, nie stwarza korzystnych warunków dla bytowania cennych gatunków roślin i zwierząt.

Realizacja ustaleń studium będzie się wiązała lokalnie z koniecznością usunięcia istniejących drzew i krzewów, tworzących lojalnie skupiska, jako zieleń śródpolna.

Przed rozpoczęciem prac powinna zostać wykonana inwentaryzacja przyrodnicza, która wyjaśni, czy na terenie planowanej inwestycji gniazdują lub ukrywają się ptaki objęte ochroną. Jeżeli badania terenowe wykażą, że zniszczenie schronień gatunku chronionego jest konieczne, należy uzyskać stosowną zgodę

właściwego organu ochrony środowiska oraz zapewnić temu gatunkowi zastępcze miejsca lęgowe których warunki naturalne i parametry środowiskowe będą zgodne z wymogami siedliskowymi tego gatunku.

Prace budowlane, a także tynkarskie nie mogą być prowadzone w otoczeniu zajętych przez ptaki gniazd znajdujących się w budynkach w okresie lęgowym, czyli od początku marca do końca sierpnia. Dotyczy to chronionych prawem gatunków (np. jerzyka, wróbla, kawki, jaskółek oknówek i gołębia miejskiego). Niszczenie gniazd i siedlisk tych gatunków, jak również płoszenie ptaków, zagrożone jest karą grzywny lub aresztu (art. 127 pkt. 2 lit. e ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 92 z 2004 r., poz. 880, z późniejszymi zmianami). Jeżeli przeprowadzone inwentaryzacje wykazą obecność ptaków, a podczas prowadzenia prac zostaną zniszczone ich siedliska (np. likwidacja wlotów na stropodach, usunięcie szczelin w ścianach), wówczas należy zwrócić się do odpowiedniego Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska o wydanie zgody na zniszczenie siedlisk ptaków chronionych. W ramach działań kompensacyjnych za utracone miejsca gniazdowania zaleca się rozwieszenie skrzynek lęgowych w miejscach, które poprzednio były zajmowane przez ptaki.

Usunięcie drzew lub krzewów z terenu nieruchomości może nastąpić za zezwoleniem stosownego organu, wydanym na wniosek władającego. Organ może uzależnić udzielenie zezwolenia od przeniesienia drzew lub krzewów we wskazane przez siebie miejsce albo zastąpienia drzew lub krzewów przewidzianych do usunięcia innymi drzewami lub krzewami.

W przypadku stwierdzenia w wyniku przeprowadzonej inwentaryzacji występowania gatunków roślin objętych ochroną w miejscu planowanych inwestycji, należy zapewnić możliwość przeniesienia tych gatunków w inne, nie zagrożone miejsca o podobnych warunkach siedliskowych dla tego gatunku.

Przygotowanie terenu do eksploatacji piaskowca nie będzie generować znaczących zagrożeń dla zwierząt. Są to obecnie tereny użytkowane rolniczo, na których nie zinwentaryzowano chronionych gatunków roślin i zwierząt. Z uwagi na potencjalną możliwość pojawienia się określonych gatunków objętych ochroną, należy postępować wg zasad przywołanych powyżej.

8.3 Wody powierzchniowe i podziemne

Z uwagi na konieczność przygotowania podłoża pod zabudowę, przewiduje się chwilowe i krótkotrwałe oddziaływanie prac budowlanych na wody gruntowe. Sposób, a także intensywność ewentualnych negatywnych oddziaływań na środowisko wodne będzie odmienne w czasie realizacji wszelkich inwestycji i podczas ich funkcjonowania. Możliwy, niekorzystny wpływ na wody gruntowe prowadzonych robót budowlanych będzie miał charakter tymczasowy i zakończy się wraz z ukończeniem prac budowlanych. Potencjalne zagrożenie istnieje ze strony zanieczyszczeń pochodzących z produktów spalania paliw pojazdów, maszyn i urządzeń obsługujących plac budowy.

Realizacja ustaleń studium będzie skutkowałą zwiększona produkcją ścieków i odpadów. Wskazuje się na zróżnicowanie powstających nieczystości płynnych będzie zróżnicowane, będą to zarówno ścieki bytowe, pochodzące głównie z budynków mieszkalnych, jak również ścieki przemysłowe związane z działalnością produkcyjną i usługową o zróżnicowanym składzie w zależności od profilu działalności, a także ścieki komunalne (bytowo-przemysłowe). Dla powstających ścieków przemysłowych należy wprowadzić obowiązek podczyszczania przed wprowadzeniem do kanalizacji miejskiej, pozostałe ścieki będą odprowadzane do gminnej oczyszczalni ścieków poprzez system rejonowych kolektorów sanitarnych odbierających ścieki z rozdzielczej sieci kanalizacyjnej.

Eksploatacja piaskowca będzie się wiązała z potencjalnymi zagrożeniami dla środowiska gruntowo-wodnego. Wody deszczowe z niezabezpieczonych obszarów przesiąkają do terenu. Czynnością górniczą jest zawsze przyspieszenie infiltracji wód opadowych do poziomu wód podziemnych. Zabezpieczone miejsca przeznaczone do przepompowania paliwa ze zbiorników do maszyn górniczych muszą mieć nieprzepuszczalne podłoże. W przypadku tankowania paliwa do zbiornika urządzenia w polu eksploatacyjnym, miejsce to musi być zabezpieczone pojemnikiem z matą sorpcyjną. Należy przestrzegać obowiązku zakazu powodowania skażenia wód powierzchniowych i gruntowych ściekami oraz wodami zanieczyszczonymi, pochodzącymi z procesów technologicznych. Ponadto ustala się zakaz zrzutu ścieków bytowych i przemysłowych bezpośrednio do gruntu i cieków wodnych, a także zakaz odprowadzania do cieków wód opadowych z parkingów i dróg bez ich podczyszczenia w sposób wymagany przepisami szczególnymi.

Udokumentowane złoża wód leczniczych na obszarze opracowania zlokalizowane są poniżej 200m poniżej powierzchni gruntu, a na całym obszarze gminy występuje izolacja pierwszego horyzontu użytkowego wód podziemnych od powierzchni ziemi. Biorąc pod uwagę maksymalną miąższość złoża piaskowca ciosowego na tym terenie w wielkości rzędu 27,9 m można stwierdzić, że nie nastąpi ryzyko skażenia wód leczniczych z uwagi na brak kontaktu hydrologicznego z wodami pochodzącymi z terenów eksploatacji.

W związku z realizacją planowanych funkcji istnieje potencjalne ryzyko infiltracyjnego przenikania związków ropopochodnych wraz z wodami opadowymi w głąb profilu glebowego. Utwardzone podłoża stwarzają warunki dla wzmożonego spływu powierzchniowego, a tym samym wypłukiwania z powierzchni utwardzonych wszelkich zanieczyszczeń. Dlatego istotne jest zachowanie podczas budowy tych obiektów zachowania parametrów technicznych wyznaczonych w planie oraz kształtowania zieleni urządzonej w ramach powierzchni biologicznie czynnej, ograniczającej spływ powierzchniowy.

Realizacja ustaleń studium będzie skutkowała zwiększonym korzystaniem z zasobów wodnych, jednak z uwagi na specyfikę wprowadzonych funkcji nie przewiduje się znaczącego naruszenia zasobów wód i pogorszenia standardów jakości.

Zawarte w studium zapisy z zakresu gospodarki wodno-ściekowej oraz gospodarki odpadami pozwalają zabezpieczyć standardy jakości środowiska, minimalizując ryzyko migracji zanieczyszczeń do wód.

8.4 Krajobraz

Istniejąca struktura krajobrazowa obszaru opracowania jest mało urozmaicona. Dominuje czynnik antropogeniczny w postaci istniejącej zabudowy, jako krajobraz przekształcony w związku z działalnością człowieka oraz w postaci terenów użytkowanych rolniczo.

Ustalenia studium korzystnie wpłyną na uporządkowanie przestrzeni, zwłaszcza zapisy z zakresu zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego. Kształtowanie zabudowy musi zgodnie z zapisami studium uwzględniać istniejące walory krajobrazowe oraz skalę, formę detal architektoniczny i materiały charakterystyczne dla regionalnego budownictwa.

Na obszarze opracowania wyznaczona została stera „K” krajobrazu kulturowego, w obrębie której zlokalizowany jest obiekt domu zarządczego folwarku z 1909r., stodoła, stajnia, obora, waga. Ustalenia studium u szczegółowo określają zasady ochrony krajobrazu kulturowego oraz obiektów zabytkowych. Dla nowo powstającej zabudowy, związanej z realizacją ustaleń szczególnie istotne znaczenie ma zapis wskazujący na obowiązek opierania się na zasadzie, że architektura regionalna ma być charakterem budownictwa Kotliny Kłodzkiej, lub też, że architektura współczesna, komponowana ma być w nawiązaniu do otaczającego krajobrazu.

W kompozycji krajobrazowej obszaru opracowania równorzędne znaczenie ma czynnik naturalny i kulturowy. Przestrzeganie zapisów studium w zakresie kształtowania i ochrony uwarunkowań środowiskowych, a także zasad ochrony krajobrazu kulturowego i ładu przestrzennego pozwolą na zachowanie harmonii krajobrazu, w oparciu o zasady kompozycji krajobrazu, korzystnie kształtując jego walory estetyczne.

Lokalnie walory estetyczne krajobrazu zostaną wzbogacone o zielenią urządzonej w ramach realizacji nowych funkcji terenu. Ponadto realizacja planowanych zalesień we wschodniej części obszaru opracowania urozmaici strukturę krajobrazu o czynnik naturalny.

Okres eksploatacji piaskowca na omawianym terenie będzie skutkował zakłóceniem lokalnego krajobrazu, jednak należy zauważyć, że czynności jakie będą prowadzone w ramach rekultywacji wyrobiska pozwolą na przywrócenie wartości użytkowej tego terenu, która docelowo – w zależności od przyjętego kierunku rekultywacji może korzystnie wpłynąć na lokalne uwarunkowania krajobrazowe.

Realizacja ustaleń studium korzystnie wpłynie na zachowanie ładu przestrzennego w związku z zapisami studium w tym przedmiocie.

8.5 Jakość powietrza, klimat akustyczny

Wszelkie prowadzone roboty budowlane w związku z realizacją ustaleń studium będą wywoływać lokalny, tymczasowy i krótkotrwały wzrost stężeń zanieczyszczeń w powietrzu, szczególnie pyłów powstałych podczas przemieszczania mas ziemi oraz gazów emitowanych przez pojazdy obsługujące plac budowy. Zwiększy się również emisja hałasu i powstanie wibracji w związku z pracą urządzeń i maszyn oraz wzmożony transport podczas realizacji budowy. Jednak realizacja ustaleń nie będzie stanowić zagrożenia

dla jakości środowiska atmosferycznego, nie powinna powodować uciążliwości, a niekorzystny wpływ prowadzonych robót budowlanych będzie miał charakter tymczasowy i zakończy się wraz z ukończeniem prac budowlanych.

Największe uciążliwości związane będą z prowadzeniem eksploatacji piaskowca. Podstawowe zanieczyszczenie powstające w trakcie prowadzonego wydobycia kopaliny to emisja spalin z maszyn wydobywczych i transportowych, które przy prawidłowym stanie technicznym, dopuszczone do ruchu zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie normami, nie będą powodowały przekroczenia dopuszczalnych norm zanieczyszczeń.

Wydobycie kopaliny prowadzone będzie metodą odkrywkową systemem ścianowym. Złoże piaskowca będzie urabiane tylko przy użyciu sprzętu mechanicznego, bez zastosowania materiałów wybuchowych, co znacznie ograniczy uciążliwości związane z pyleniem, jak i emisją hałasu, co ma szczególne znaczenia dla zabudowy folwarcznej i mieszkaniowej zlokalizowanej w północnej części obszaru opracowania, dla których obowiązują standardy akustyczne.

Odpady, jakie powstaną w wyniku prowadzonej eksploatacji kopaliny to masy ziemne i skalne powstające w wyniku udostępniania i urabiania złoża. Postuluje się, żeby w całości zostały wykorzystane do przeprowadzenia robót rekultywacyjnych.

Eksploatacja złoża oraz rekultywacja terenu po eksploatacji powodować będzie wprowadzanie do powietrza substancji zawartych w spalinach ze spalania paliwa w silnikach maszyn budowlanych: koparki, spycharki i samochodów oraz emisję hałasu, którego źródłem również będą w/w maszyny. Maszyny w obrębie planowanego przedsięwzięcia pracować będą okresowo, wyłącznie w porze dziennej i w dni powszednie.

Emisja spalin i hałasu będzie miała charakter lokalny, okresowy i nie wpłynie w stopniu odczuwalnym na stan środowiska w rejonie jej lokalizacji. Poziom hałasu, którego źródłem będą w/w maszyny wynosić będzie około 85 – 90 dB. Teoretyczny spadek hałasu do poziomu 55 dB (dopuszczalny poziom hałasu na terenie zabudowy mieszkaniowej w ciągu dnia) nastąpi w odległości ok. 30 – 40 m od pracujących maszyn.

Przewidywane emisje nie będą powodować znaczącego oddziaływania na środowisko. Zamierzona działalność nie będzie w stopniu odczuwalnym dla środowiska powodować emisji innych jak spaliny i hałas, substancji lub energii.

Obsługa komunikacyjna terenów objętych planem, a także transport urobku odbywać się będzie za pomocą istniejących dróg publicznych przyległych do granic opracowania i istniejących ciągów komunikacyjnych-istniejących poza granicami opracowania. W ciągu dnia dominować będzie hałas związany z ruchem ciężarowych pojazdów i maszyn budowlanych w fazie realizacji budowy. Po zakończeniu prac budowlanych hałas będzie związany głównie z ruchem kołowym na drogach dojazdowych, nie będzie on generować uciążliwości. Wskazuje się na obowiązek przestrzegania standardów akustycznych dla zabudowy mieszkaniowej.

Oddziaływanie realizacji ustaleń studium na klimat akustyczny i jakość powietrza będzie zróżnicowane w czasie i przestrzeni z uwagi na etapowanie realizacji poszczególnych funkcji terenu. Największe uciążliwości związane z emisją hałasu i zanieczyszczeń do atmosfery wystąpią w fazie realizacji inwestycji, na etapie przygotowania gruntu do budowy, będą mieć charakter oddziaływań okresowych o zasięgu lokalnym i ustąpią wraz z momentem zakończenia prac.

8.6 Powierzchnia ziemi, gleby

Realizacja ustaleń studium w zakresie kształtowania nowej zabudowy skutkować będzie naruszeniem przez sprzęt budowlany aktywnej biologicznie warstwy glebowej co będzie miało charakter trwały.

Zjawisko dewastacji gleb obejmie proces przygotowania terenu na potrzeby eksploatacji piaskowca metodą odkrywkową.

Eksploatacja złoża spowoduje powstanie tymczasowych depresji w rzeźbie terenu, przekształcając jego rzeźbę, którą po zakończeniu eksploatacji należy zniwelować przy wykorzystaniu zdeponowanego materiału rekultywacyjnego (o ile plany rekultywacji i wydane decyzje administracyjne nie będą przewidywać innego sposobu zagospodarowania).

Eksploracje należy prowadzić przy zastosowaniu środków, mogących negatywnie wpłynąć na skład chemiczny, właściwości fizyczne i biologiczne sąsiednich terenów oraz powodujących ich degradację i ograniczenia w wykorzystaniu. Należy przestrzegać ponadto zasady postępowania przy zdejmowaniu wierzchnich warstw gleby, wprowadzając obowiązek deponowania i zagospodarowania w sposób zgodny z obowiązującymi przepisami prawa.

Rekultywacja obiektu górniczego oraz terenu przyległego musi być realizowana według planu naprawy i rekultywacji, który musi być zatwierdzony przez organ ochrony środowiska.

Specyfika prowadzonych prac wydobywczych nieodwracalnie naruszy dotychczas wykształcony profil glebowy. W kontekście ochrony gleb przed zanieczyszczeniami nie przewiduje się ryzyka przekroczenia standardów jakości gleb z uwagi na konieczność przestrzegania zapisów ustaleń studium.

Obecnie nie jest znany kierunek rekultywacji wyrobiska kopalni.

8.7 Zabytki, krajobraz kulturowy

Na obszarze opracowania wyznaczona została stera „K” krajobrazu kulturowego, w obrębie której zlokalizowany jest obiekt domu zarządczego folwarku z 1909r., stodoła, stajnia, obora, waga. Ustalenia studium szczegółowo określają zasady ochrony krajobrazu kulturowego oraz obiektów zabytkowych.

8.8 Obszary objęte ochroną

Na obszarze opracowania nie występują obszary objęte ochroną prawną w myśl przepisów odrębnych.

Realizacja ustaleń studium z uwagi na małą skalę, ograniczony jedynie do granic działek poszczególnych funkcji zasięg oddziaływania, niska intensywność oddziaływań przesądzają o braku ryzyka wystąpienia znaczących oddziaływań na obszary chronione, występujące na terenie gminy Międzylesie.

8.9 Oddziaływanie ustaleń studium na zdrowie i warunki życia ludzi

Realizacja ustaleń studium, wyznaczając strefy zabudowy mieszkaniowej, usługowej oraz ustalając rozwiązania z zakresu rozwoju infrastruktury wpłynię na poprawę warunków zamieszkiwania.

Jedynie podczas realizacji prac budowlanych okresowo mogą się pojawić uciążliwości związane z emisją hałasu pojazdów obsługujących plac budowy, jednak będą to oddziaływania krótkookresowe i ustąpią wraz z momentem zakończenia prac.

Nie przewiduje się w związku z realizacją ustaleń studium powstania uciążliwości zagrażających zdrowiu, bądź życiu ludzi. Ustalenia studium nakładają obowiązek przestrzegania standardów akustycznych, określonych przepisami szczególnymi.

8.10 Oddziaływanie ustaleń studium na otoczenie i oddziaływania skumulowane

Pod względem przyrodniczym ustalenia studium nie wprowadzają istotnych oddziaływań na otoczenie obszaru opracowania.

Nie wskazuje się na ryzyko powstania oddziaływań skumulowanych.

9. PROGNOZA ZMIAN ŚRODOWISKA W WYNIKU REALIZACJI USTALEŃ STUDIUM

Przy sporządzaniu prognozy, jako podstawowe założenie przyjęto, że autorzy studium uwzględnili wszystkie aspekty ochrony środowiska. Zapisy ustaleń studium przygotowane zostały w sposób umożliwiający w maksymalnym stopniu ograniczenie oddziaływania przyszłych aktywności na stan środowiska przyrodniczego i zdrowie mieszkańców.

Przy ocenie wpływu realizacji ustaleń zmiany studium na elementy środowiska posłużono się następującymi kryteriami dotyczącymi:

- charakteru zmian (bardzo korzystne, korzystne, niekorzystne, niepożądane, bez znaczenia),
- intensywności przekształceń (nieistotne, nieznaczne, zauważalne, duże, zupełne),
- bezpośredniości oddziaływania (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane),
- okresu trwania oddziaływania (stałe, okresowe, epizodyczne, przejściowe),
- zasięgu oddziaływania (miejscowe, lokalne, ponadlokalne, regionalne, ponadregionalne),
- trwałości przekształceń (nieodwracalne, częściowo odwracalne, odwracalne, możliwe do rewitalizacji).

Tabela 3. Prognoza wpływu na środowisko ustaleń studium dla poszczególnych terenów- podsumowanie

Funkcje terenów wyznaczonych w studium	Zakres zmian w środowisku	Przewidziane działania minimalizujące, zapobiegawcze potencjalnym, niekorzystnym oddziaływaniom
<p>Strefa zabudowy mieszkaniowej</p> <p>Strefa zabudowy gospodarstw rolnych</p>	<p>Mała skala intensywności oddziaływań, zasięg lokalny w granicach działek wyznaczonej funkcji. Tereny zainwestowane (MU, U/P1) i niezabudowane- użytkowane rolniczo (U/P2) o niskiej wartości przyrodniczej. Długookresowa poprawa standardów jakości środowiska w zakresie uregulowania gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami, ochrony walorów krajobrazowych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie zieleni urządzonej, • Zachowanie powierzchni biologicznie czynnej • przestrzeganie standardów akustycznych, • stosowanie niskoemisyjnych źródeł energii, przestrzeganie zasad gospodarki odpadami, • Docelowe skanalizowanie terenów nieuzbrojonych.
<p>Strefa eksploatacji kopalni</p>	<p>Znaczące przekształcenie powierzchni terenu, krajobrazu, zniszczenie struktury profilu glebowego. Emisja zanieczyszczeń pyłowych, gazowych, hałasu- jedynie w granicach wyznaczonej funkcji terenu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wyposażenie zakładu w sorbenty niwelujące skutki ewentualnych sytuacji awaryjnych(wycieki paliwa lub innych substancji z maszyn i pojazdów), • Uregulowanie stanu formalno-prawnego w zakresie gospodarki odpadami • Bieżące zagospodarowywanie mas ziemnych i skalnych, • Przestrzeganie standardów jakości klimatu akustycznego, • Docelowe zraszanie dróg, placów składowych i urobku w okresie suszy- minimalizacja zjawiska pylenia, • Przestrzeganie zasad gospodarki wodno-ściekowej, • Wyposażenie placu manewrowego w separator ropopochodnych, docelowe uszczelnienie, • Zabezpieczenie zwałowisk, • Sporządzenie planu rekultywacji wyrobiska kopaliny.
<p>Strefa lasów i dolesień</p>	<p>Korzystny wpływ dla zachowania lokalnej bioróżnorodności, funkcje korytarza ekologicznego, ograniczanie spływu powierzchniowego wód, retencjonowanie wód, funkcje izolacyjne dla zanieczyszczeń.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie gospodarki leśnej i nowych nasadzeń zgodnie z planem urządzenia lasu, • Zakaz wprowadzania zabudowy i nieuzasadnionej wycinki.
<p>Tereny komunikacji (dróg)</p>	<p>Mała skala intensywności oddziaływań.</p>	<p>Dbałość o dobry stan techniczny nawierzchni.</p>

10. CHARAKTERYSTYKA ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZENIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Celem maksymalnego zabezpieczenia zasobów i walorów środowiska, jego standardów jakościowych, proponuje się poniżej rozwiązania, jakie powinny zostać zastosowane w związku z realizacją ustaleń studium. Rozwiązania te powinny zostać uwzględnione w dalszym etapie prac planistycznych w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla omawianego obszaru.

Działania zapobiegające, ograniczające i minimalizujące potencjalne, niekorzystne oddziaływania, jakie mogą wystąpić w związku z realizacją ustaleń studium:

Zasady ochrony udokumentowanego złoża piaskowca:

- ochronie powinno podlegać udokumentowane złożo piaskowca ciosowego Długopole Górne N kat. C1. Na obszarze udokumentowanego złoża rozpoczęcie eksploatacji możliwe jest dopiero po wypełnieniu obowiązków określonych w ustawie Prawo geologiczne i górnicze oraz w innych przepisach szczególnych,

Zasady ochrony środowiska gruntowo-wodnego:

- wskazuje się na się obowiązek utwardzania i skanalizowania terenów, na których może dojść do zanieczyszczenia powierzchni substancjami ropopochodnymi, chemicznymi i olejami.
- Ochronie podlega złożo wód leczniczych Długopole-Zdrój obejmujące część terenu objętego opracowaniem studium,
- Należy przestrzegać obowiązek nie powodowania skażenia wód powierzchniowych i gruntowych ściekami oraz wodami zanieczyszczonymi, pochodzącymi z procesów technologicznych,
- zakaz zrzutu ścieków bytowych i przemysłowych bezpośrednio do gruntu i cieków wodnych,
- zakaz odprowadzania do cieków wodnych wód opadowych z parkingów i dróg bez ich podczyszczenia w sposób wymagany przepisami prawa,
- Wzdłuż cieków wodnych należy ustanowić obowiązek zachowania 5 metrów strefy wolnej od zainwestowania i zieleni wysokiej w celu zapewnienia możliwości prowadzenia prac konserwacyjnych odpowiednim służbom melioracyjnym,
- Obowiązek odprowadzania ścieków do gminnej oczyszczalni ścieków, po pełnym skanalizowaniu terenu opracowania.

Zasady i warunki ochrony powietrza:

- zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego wskutek pylenia, w przypadku prac związanych z eksploatacją piaskowca oraz związanych z usuwaniem mas ziemnych i skalnych, nie może przekroczyć terenu, do którego użytkownik posiada tytuł prawny.
- W zakresie gospodarki cieplnej należy wykluczyć stosowanie mazutu oraz paliw stałych z wyjątkiem biomasy.

Zasady i warunki ochrony powierzchni ziemi :

- Zakaz prowadzenia eksploatacji przy zastosowaniu środków mogących negatywnie wpływać na skład chemiczny, właściwości fizyczne i biologiczne sąsiednich gruntów oraz powodujących ich degradację i ograniczenia w wykorzystywaniu,

- Przy realizacji robót ziemnych, polegających na zdjęciu przypowierzchniowej warstwy gleby należy zdjąć wierzchnią warstwę gleby i ją w sposób zgodny z przepisami zdeponować oraz zagospodarować,

Zasady gospodarki odpadami :

- W zakresie gromadzenia i usuwania odpadów wywóz odpadów na składowisko musi następować zgodnie z zasadami obowiązującymi w gminie.

11. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE STUDIUM

Prognoza oddziaływania na środowisko była sporządzana równoległe do projektu studium.

Dla proponowanego projektu nie przewidziano alternatywnych rozwiązań w związku z przyjętymi w projekcie optymalnymi rozwiązaniami zgodnymi z zasadami ekorozwoju i z uwzględnieniem priorytetu ochrony środowiska. Przyjęty wariant zmiany studium spełnia postulaty polityki ekologicznej państwa oraz wytyczne wskazane w programie ochrony środowiska dla gminy Międzylesie. W związku z powyższym nie przewiduje się wariantu alternatywnego projektu studium.

12. METODY ANALIZY REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA

Z ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wynika, że analiza aktualności dokumentów planistycznych winna być wykonywana nie rzadziej niż raz na kadencję wójta. Proponuje się, aby w ramach tej analizy przeprowadzać również ocenę wpływu zagospodarowania przestrzennego na środowisko, według kryteriów zawartych w rozdziale opisującym potencjalny wpływ realizacji ustaleń studium zagospodarowania na środowisko. Monitorowanie oddziaływania ustaleń studium na środowisko prowadzone będzie zatem cyklicznie w odstępach kilkuletnich, co odpowiada długiemu okresowi realizacji ustaleń tego dokumentu. W przypadku stwierdzenia znacznego negatywnego wpływu na środowisko, może zająć konieczność zmiany studium, natomiast w przypadku braku istotnych negatywnych oddziaływań, można kontynuować realizację ustaleń przyjętej wersji studium.

Monitoring to narzędzie do oceny zmian zachodzących w środowisku na przestrzeni czasu, wynikających z realizacji kierunków zagospodarowania przestrzennego. Wybierając wskaźniki do analizy skutków realizacji ustaleń mpzp należy wziąć pod uwagę dostępność danych które warto poddać ocenie. Jako jednostkę czasu do przeprowadzania analiz proponuje się przyjęcie odstęp jednego roku. Wśród dostępnych wskaźników, które będą odpowiadały na pytanie o kierunek zmian (poprawa, pogorszenie stanu środowiska) i ich tempo można wymienić poniższe:

Tabela 4. Proponowana lista wskaźników do monitorowania zmian zachodzących w środowisku na skutek realizacji ustaleń studium

	WSKAŹNIK	POŻĄDANE ZMIANY
UŻYTKOWANIE ZIEMI	Powierzchnia terenów zielonych	wzrost / zachowanie
	Udział terenów zurbanizowanych (zabudowanych)	stabilizacja
INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	Udział odnawialnych źródeł energii w produkcji energii	wzrost
	Poziom skanalizowania terenu	zupełne
OCHRONA ŚRODOWISKA	Emisja gazów do atmosfery	spadek
	Ilość ścieków wprowadzanych do odbiornika	spadek
	Jakość powietrza atmosferycznego, zwłaszcza akustycznego	poprawa
	Jakość środowiska gruntowo-wodnego	stabilizacja/poprawa
	Ilość powstających odpadów komunalnych/przemysłowych	stabilizacja/spadek
	Eksploatacja złoża	Rekultywacja

Wskaźniki objęte proponowanym monitoringiem wybrano na podstawie identyfikacji istniejących problemów ochrony środowiska, wymagających podjęcia działań zapobiegających, minimalizujących. Realizacja wyznaczonych w projekcie studium funkcji będzie się wiązała z lokalną, sezonową emisją zanieczyszczeń powietrza, zwłaszcza w okresie grzewczym. Celem dotrzymania wymaganych prawem ochrony środowiska standardów jakości powietrza konieczne jest stałe, regularne przeprowadzanie monitoringu powietrza, przeprowadzanego dla omawianej strefy (dolnośląskiej) przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu. Wskazuje się ponadto na monitorowanie udziału odnawialnych źródeł energii, pozwalających ograniczać emisje produktów spalania paliw do atmosfery.

W związku z planowaną eksploatacją złoża piaskowca ciosowego proponuje się przeprowadzanie monitoringu w zakresie jakości powietrza i środowiska gruntowo-wodnego. Częstotliwość i zakres monitoringu powinna określać decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach eksploatacji kruszywa po przedłożeniu charakterystyki przedsięwzięcia, szczegółowo opisującej metody i sposoby eksploatacji.

13. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

W wyniku przeprowadzonej analizy planowanego zainwestowania nie przewiduje się transgranicznego oddziaływania na środowisko wskutek realizacji ustaleń studium.

14. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Niniejsze opracowanie stanowi prognozę oddziaływania na środowisko projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Międzylesie, tom II – zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla terenu w obrębie Długopole Górne.

Sporządzenie prognozy ma na celu dokonanie oceny, czy zapisy ustaleń studium nie naruszają zasad prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego.

Obszar opracowania położony jest na południowym krańcu Kotliny Kłodzkiej, w bezpośrednim sąsiedztwie terytoriów Republiki Czeskiej. znajduje się w północnej części obrębu Długopole Górne, w północnej części gminy Międzylesie. Administracyjnie gmina Międzylesie należy do powiatu kłodzkiego, zlokalizowane w południowej części województwa dolnośląskiego, na pograniczu polsko-czeskim. Wg stanu na 31.12.2012r. obręb Długopole Górne zamieszkuje 755 mieszkańców. Nie omawianym obszarze nie ustanowiono form ochrony przyrody. Struktura przyrodnicza jest mało urozmaicona i przekształcona antropogenicznie (istniejąca zabudowa, tereny użytkowane rolniczo). Większa wartość przyrodniczą prezentują enklawy zadrzewień we wschodniej części obszaru opracowania.

W granicach objętych ustaleniami studium rozpoznano i udokumentowano złożę piaskowca, dla którego wyznaczono teren i obszar górniczy. Opracowanie zmiany studium pozwoli na sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, umożliwiającego uzyskanie koncesji na eksploatację złoża.

Podczas przeprowadzonej analizy uwarunkowań przyrodniczych i środowiskowych, nie stwierdzono istotnych problemów związanych z dotychczasowym sposobem zagospodarowania, poza brakiem wyposażenia terenu w system kanalizacji sanitarnej.

Oceniono, że realizacja eksploatacji piaskowca nie będzie generować znaczących oddziaływań, co wynika ze specyfiki metod i sposobów eksploatacji, a także zapisów studium, wprowadzających ograniczenia emisji zanieczyszczeń jedynie do granic wyznaczonej jednostki.

Największe zmiany, jakie nastąpią w wyniku realizacji ustaleń studium będą dotyczyły ukształtowania powierzchni terenu w granicach planowanej eksploatacji złoża, a także uwarunkowań krajobrazowych. Funkcjonalność użytkowa tego terenu zostanie przywrócona po zrealizowaniu rekultywacji wyrobiska.

Ustalenia studium wyznaczają szereg zapisów służących zapobieganiu, ograniczaniu i minimalizacji potencjalnych niekorzystnych oddziaływań, ponadto ustalenia prognozy wyznaczają szereg zapisów, które powinny zostać uwzględnione przy realizacji ustaleń studium. Zastosowanie tych zapisów w praktyce pozwoli na dotrzymanie standardów jakości środowiska, a także zachowanie zasobów i walorów środowiska w ujęciu ilościowym i jakościowym.

Przeprowadzona analiza pozostałych, przyjętych w projekcie studium funkcji terenów wykazała, iż dominować będą oddziaływania o zasięgu lokalnym, krótkotrwałym o przeważnie niskiej intensywności.

Nie przewiduje się ryzyka wystąpienia zagrożenia zdrowia, lub życia ludzi w związku z realizacją ustaleń studium, ani ryzyka wystąpienia szkody w środowisku.

Oceniono, że względy ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju są zgodne z celami i interesami (gospodarczymi i społecznymi) przyjętymi w dokumentach strategicznych i opracowaniach specjalistycznych szczebla wojewódzkiego i lokalnego, a także z dokumentami rangi międzynarodowej.

Przestrzeganie przyjętych w projekcie studium zasad służących zachowaniu właściwego stanu jakości i zasobów środowiska przy równoległym zachodzącym procesie rozwoju gospodarczego pozwoli na spełnienie przesłanek fundamentalnych zasad zrównoważonego rozwoju.